

เนื้อหา

ดิจิทัลเบื้องต้น

1. ระบบตัวเลข

ระบบตัวเลขเป็นสิ่งที่ทุกๆ คนรู้จักกันดี และถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของระบบดิจิทัล โดยระบบตัวเลขที่คุ้นเคยกันมากที่สุดคือ เลข 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 รวมเป็น 10 ตัว ซึ่งใช้สื่อในการนับจำนวนตามที่ต้องการ เรากำหนดตัวเลขทั้ง 10 ตัวนี้ว่าเลขฐานสิบ (Decimal number) เพราะว่าสัญลักษณ์ทั้งสิบตัวที่แทนค่านั้นไม่ซ้ำกัน และจะเห็นได้ว่าค่าตัวเลขที่มีค่ามากกว่า 9 นั้นไม่มี นอกเสียจากว่าจะนำตัวเลขดังกล่าวมาเรียงประกอบกันขึ้นใหม่ ดังตัวอย่างเช่น

$$623 = (6 \times 10^2) + (2 \times 10^1) + (3 \times 10^0)$$

เมื่อ $10^0 = 1$

$$10^1 = 10$$

$$10^2 = 100$$

จากตัวอย่างถ้าเราสังเกตและพิจารณาดีๆ จะสามารถหาหลักเกณฑ์ของการเขียนเลขจำนวนใดๆ (N) เหล่านี้ได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$N = d_n R^n + \dots + d_3 R^3 + d_2 R^2 + d_1 R^1 + d_0 R^0$$

ตัวอย่างที่ 1 $1257 = (1 \times 10^3) + (2 \times 10^2) + (5 \times 10^1) + (7 \times 10^0)$

วิธีทำ $N = d_3 R^3 + d_2 R^2 + d_1 R^1 + d_0 R^0$

เมื่อ $R = 10, d_3 = 1, d_2 = 2, d_1 = 5, d_0 = 7$

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ถูกพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ หลักการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์มีลักษณะที่เทียบได้กับการปิดหรือเปิดสวิตช์แบบ 2 จังหวะตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้จึงต้องนำหลักการของระบบตัวเลขมาใช้ ระบบตัวเลขที่เครื่องคอมพิวเตอร์รับรู้และเข้าใจก็คือ ระบบเลขฐานสอง (Binary number) ประกอบด้วยตัวเลขสองตัวคือ 0 กับ 1

เลขฐานต่างๆ

เลขฐานสอง ประกอบไปด้วยเลข 2 ตัว คือ 0 และ 1

เลขฐานแปด ประกอบไปด้วยเลข 8 ตัว คือ 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

เลขฐานสิบหก ประกอบด้วยตัวเลข 16 ตัว คือ 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, A, B, C, D, E, F โดยที่ A คือ 10, B คือ 11, C คือ 12, D คือ 13, E คือ 14 และ F คือ 15

การแปลงเลขฐานสองเป็นเลขฐานสิบ

จะใช้หลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อก่อนหน้า คือ

$$N = d_n R^n + \dots + d_3 R^3 + d_2 R^2 + d_1 R^1 + d_0 R^0$$

ในที่นี้ $R^3 = 8, R^2 = 4, R^1 = 2, R^0 = 1, R = 2$

จะได้รูปใหม่เป็น $N = \dots + 8d_3 + 4d_2 + 2d_1 + d_0$

ตัวอย่างที่ 2 จงแปลงเลขฐานสองต่อไปนี้ให้เป็นเลขฐานสิบ

$$(1011.1011)_2 = (\dots)_{10}$$

วิธีทำ

$$\begin{aligned} N &= (1 \times 2^3) + (0 \times 2^2) + (1 \times 2^1) + (1 \times 2^0) + (1 \times 2^{-1}) + (0 \times 2^{-2}) + (1 \times 2^{-3}) + (1 \times 2^{-4}) \\ &= 8 + 0 + 2 + 1 + \frac{1}{2} + 0 + \frac{1}{2^3} + \frac{1}{2^4} \end{aligned}$$

สรุป การแปลงเลขฐานสองให้เป็นเลขฐานสิบทำได้โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ยึดสูตรตามหลักเกณฑ์ คือ

$$N = d_{n-1} 2^{n-1} + d_{n-2} 2^{n-2} + \dots + d_1 2^1 + d_0 2^0$$

$$N = d_n 2^n + \dots + d_3 2^3 + d_2 2^2 + d_1 2^1 + d_0 2^0$$

เมื่อ d_3, d_2, d_1, d_0 เป็นเลขฐานสอง คือ 0 และ 1 ตามจำนวนบิต

2. ในกรณีที่เลขฐานสองเป็นเลขทศนิยม ยึดตามหลักเกณฑ์ คือ

$$N = d_{n-1} 2^{n-1} + d_{n-2} 2^{n-2} + \dots + d_1 2^1 + d_0 2^0 + d_{-1} 2^{-1} + d_{-2} 2^{-2} + d_{-3} 2^{-3} + d_{-m} 2^{-m}$$

เมื่อ $d_{-1}, d_{-2}, d_{-3}, d_{-4}$ เป็นเลขฐานสองหลังจุดทศนิยม

การแปลงเลขฐานสิบเป็นฐานสอง

การแปลงเลขฐานสิบเป็นฐานสอง มีหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

1. ให้นำเลขฐานสิบเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วย 2 เศษที่ได้คือ ผลลัพธ์ของเลขฐานสอง
2. ผลลัพธ์ที่ได้นำไปหารด้วยสองต่อไปเรื่อยๆ จนผลลัพธ์เป็นศูนย์ การหารแต่ละครั้งเศษที่ได้จะเป็นผลลัพธ์คือเลขฐานสอง
3. เศษที่ได้จากการหารนั้น ตัวแรกจะเป็นบิตแรกของเลขฐานสอง(LSB) และเศษตัวสุดท้ายจะเป็นบิตสุดท้ายของเลขฐานสอง(MSB)

การแปลงเลขฐานสิบให้เป็นเลขฐานสองที่เป็นเลขทศนิยมมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. นำเอาเฉพาะหลังจุดทศนิยมเท่านั้นมาตั้งแล้วคูณด้วย 2
2. ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้นำเอาผลลัพธ์หลังจุดทศนิยมขึ้นมาตั้ง แล้วคูณด้วย 2 ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ
3. ผลลัพธ์ที่ได้เป็นเลขฐานสอง คือนำเอาหน้าจุดทศนิยมเป็นผลลัพธ์

ตัวอย่างที่ 3 จงแปลงเลขฐานสิบต่อไปนี้เป็นเลขฐานสอง

$$(57.429)_{10} = (\dots\dots)_2$$

วิธีทำ

2	57		$0.429 \times 2 = 0.858$
2	28	เศษ 1	$0.858 \times 2 = 1.716$
2	14	เศษ 0	$0.716 \times 2 = 1.432$
2	7	เศษ 0	$0.432 \times 2 = 0.864$
2	3	เศษ 1	$0.864 \times 2 = 1.728$
2	1	เศษ 1	
	0	เศษ 1	

$$(57.429)_{10} = (111001.01101)_2$$

การคำนวณเลขฐานสอง

การบวกเลขฐานสอง มีวิธีทำเช่นเดียวกับเลขฐานสิบ แต่หลักเกณฑ์ในการบวกนั้นง่ายกว่า

การบวกเลขฐานสิบ ซึ่งจะใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 0 + 0 &= 0 \\
 0 + 1 &= 1 \\
 1 + 0 &= 1 \\
 1 + 1 &= 0 \text{ ทด } 1
 \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 4 จงบวกเลขฐานสอง $(110)_2 + (011)_2 = (\dots)_2$

วิธีทำ

110	+	6	+
011		3	
1001		9	

การลบเลขฐานสอง การลบเลขฐานสองกล่าวได้ว่าเป็นวิธีตรงกันข้ามกับการบวก ดังนั้นการลบจำเป็นต้องมีการยืมจากหลักที่สูงกว่าในกรณีตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบโดยใช้หลักการ ดังนี้

$$0 - 0 = 0$$

$$1 - 0 = 1$$

$$1 - 1 = 0$$

$$0 - 1 = 1 \text{ ต้องยืมจากหลักที่สูงกว่ามา } 1$$

เพราะว่าตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ ดังนั้นยืมหลักหน้ามาเป็น 1 แต่จะถือให้เป็น 2 และหักออกจากตัวลบก็จะได้ผลลัพธ์เป็น 1

ตัวอย่างที่ 5 จงลบเลขฐานสองต่อไปนี้ $(11001)_2 - (11)_2$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 11001 \\ - 00011 \\ \hline 10110 \end{array}$$

หรือสามารถลบแบบ 1's complement ได้ดังนี้

$$\begin{array}{r} -00011 = 11100 \\ 11001 + \\ \hline 11100 \\ \textcircled{1} 10101 + \\ \hline \text{---} 1 \\ \hline 10110 \end{array}$$

หรือสามารถลบแบบ 2's complement ได้ดังนี้

$$\begin{array}{r} -00011 = 11100 + 1 = 11101 \\ 11001 + \\ \hline 11101 \\ \textcircled{\otimes} 10110 \end{array}$$

นั่นคือ $(11001)_2 - (11)_2 = (10110)_2$

ตัวอย่างที่ 6 จงลบเลขฐานสองต่อไปนี้ $(11)_2 - (11001)_2$

วิธีทำ สามารถลบแบบ 1's complement ได้ดังนี้

$$\begin{array}{r} -11001 = 00110 \\ 00011 + \\ \hline 00110 \\ \textcircled{\otimes} 01001 \rightarrow 1's \text{ complement} = 10110 \end{array}$$

หรือสามารถลบแบบ 2's complement ได้ดังนี้

$$\begin{array}{r} -11001 = 00110 + 1 = 00111 \\ 00011 + \\ \hline 00111 \\ \textcircled{\otimes} 01010 \rightarrow 2's \text{ complement} = 10101 + 1 = 10110 \end{array}$$

นั่นคือ $(11)_2 - (11001)_2 = -(10110)_2$

การคูณเลขฐานสอง ยึดหลักการดังต่อไปนี้ คือ

$$\begin{aligned} 0 \times 0 &= 0 \\ 0 \times 1 &= 0 \\ 1 \times 0 &= 0 \\ 1 \times 1 &= 1 \end{aligned}$$

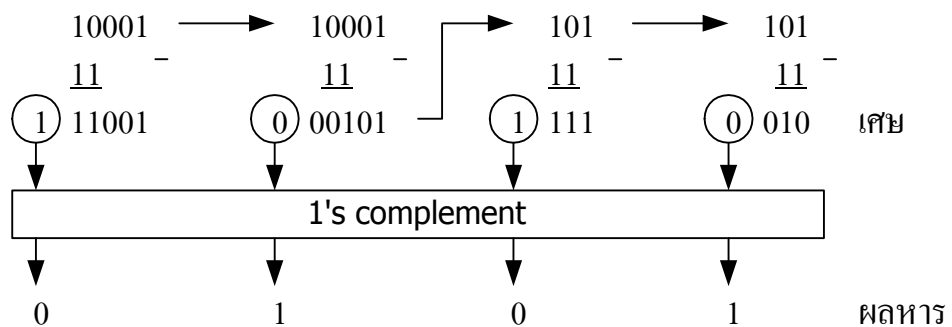
การหารเลขฐานสอง หารจนกระทั่งมีเศษเหลือน้อยกว่าตัวหาร ดูตัวอย่างที่ 7

ตัวอย่างที่ 7 จงหารเลขฐานสองต่อไปนี้ $(10001)_2 / (11)_2$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 101 \\ 11 \overline{) 10001} \\ \underline{11} \\ 101 \\ \underline{11} \\ \underline{10} \\ \end{array}$$

หรือหารด้วยวิธีการตาม อัลกอริทึมของการหาร ได้ดังนี้

นั่นคือ $(10001)_2 / (11)_2 = (0101)_2$ เศษ $(10)_2$

2. การลดรูปฟังก์ชัน

ผลของการลดรูปฟังก์ชัน สามารถลดจำนวนลอจิกเกตที่ใช้ประกอบวงจร ตลอดจนลดความยุ่งยากและความผิดพลาดในการต่อวงจรด้วย วิธีการลดรูปมีอยู่ 4 วิธีคือ

- (1) ใช้ทฤษฎีพีชคณิตบูลีน
- (2) เขียนตาราง Karnaugh map
- (3) วิธี Variable entering map
- (4) หลักการ Quine McCluskey

หลักการพีชคณิตบูลีน

นักคณิตศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ George Boole ได้เป็นผู้กำหนดพีชคณิตบูลีนขึ้น ในพีชคณิตบูลีนเราใช้อักษร A B C ... แทนตัวแปรค่า 2 สถานะ คือ 0 หรือ 1 และใช้เครื่องหมายทางเลขคณิตแทนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่านั้นๆ ได้แก่

เครื่องหมาย \cdot แทนความหมาย แอนด์ (AND)

เครื่องหมาย $+$ แทนความหมาย ออร์ (OR)

เครื่องหมาย $-$ แทนความหมาย นี้อต (NOT)

ตารางความจริง

A	B	A + B	A . B	\bar{A}
0	0	0	0	1
0	1	1	0	1
1	0	1	0	0
1	1	1	1	0

ทฤษฎีพีชคณิตบูลีน

ทฤษฎีบทที่ 1 กฎการสลับที่ (Commutative law)

- a) $A + B = B + A$
- b) $A . B = B . A$

ทฤษฎีบทที่ 2 กฎการเปลี่ยนกลุ่ม (Associative law)

- a) $(A+B)+ C = A +(B + C)$
- b) $(A . B) . C = A . (B . C)$

ทฤษฎีบทที่ 3 กฎการกระจาย (Distributive law)

- a) $A . (B + C) = (A . B) + (A . C)$
- b) $A + (B . C) = (A + B) . (A + C)$

ทฤษฎีบทที่ 4 กฎการเท่ากัน

- a) $A + A = A$
- b) $A \cdot A = A$

ทฤษฎีบทที่ 5 กฎการกลับค่า (Negation law)

- a) $\overline{(\overline{A})} = A$
- b) $\overline{\overline{A}} = A$

ทฤษฎีบทที่ 6

- a) $0 + A = A$
- b) $1 \cdot A = A$
- c) $1 + A = 1$
- d) $0 \cdot A = 0$

ทฤษฎีบทที่ 7

- a) $\overline{\overline{A}} + A = 1$
- b) $\overline{\overline{A}} \cdot A = 0$

ทฤษฎีบทที่ 8 กฎการลดทอน (Redundance law)

- a) $A + A \cdot B = A$
- b) $A \cdot (A + B) = A$

ทฤษฎีบทที่ 9

- a) $A + \overline{A} \cdot B = A + B$
- b) $A \cdot (\overline{A} + B) = A \cdot B$

ทฤษฎีบทที่ 10 ทฤษฎีของเดออร์มอร์แกน (De morgan's theorem)

- a) $\overline{(A + B)} = \overline{A} \cdot \overline{B}$
- b) $\overline{(A \cdot B)} = \overline{A} + \overline{B}$

ตัวอย่างที่ 8 จงลดรูปสมการต่อไปนี้ โดยใช้ทฤษฎีพีชคณิตบูลีน

(ก) $Y = A + A\overline{B} + \overline{A}B$

วิธีทำ

$$\begin{aligned}
 Y &= A + A\overline{B} + \overline{A}B \\
 &= A(1 + \overline{B}) + \overline{A}B \\
 &= A \cdot 1 + \overline{A}B \\
 &= A + \overline{A}B
 \end{aligned}$$

ดังนั้น $Y = A + B$

(ข) $Y = (\bar{A} + AB)(\bar{A}B)$

วิธีทำ $Y = (\bar{A} + AB)(\bar{A}B)$
 $= (\bar{A} + B)(\bar{A}B)$
 $= \bar{A}\bar{A}B + \bar{A}BB$
 $= \bar{A}B + \bar{A}B$

ดังนั้น $Y = \bar{A}B$

(ค) $f(A,B,C,D) = ABCD + BC + AD + ACD + \bar{A}$

วิธีทำ $f(A,B,C,D) = ABCD + BC + AD + ACD + \bar{A}$
 $= BC(AD + 1) + AD(1 + C) + \bar{A}$
 $= BC + AD + \bar{A}$

ดังนั้น $f(A,B,C,D) = BC + D + \bar{A}$

ตัวอย่างที่ 9 จงหาสมการของเอาต์พุตจากตารางความจริงต่อไปนี้

A	B	C	Y
0	0	0	1
0	0	1	0
0	1	0	0
0	1	1	1
1	0	0	1
1	0	1	0
1	1	0	1
1	1	1	1

วิธีทำ

$$\begin{aligned}
 &= \overline{\overline{ABC}} + \overline{ABC} + \overline{ABC} + \overline{ABC} + \overline{ABC} \\
 &= \overline{BC}(\overline{A} + A) + B(\overline{AC} + \overline{AC} + AC) \\
 &= \overline{BC} + B(\overline{AC} + A(\overline{C} + C)) \\
 &= \overline{BC} + B(\overline{AC} + A) \\
 &= \overline{BC} + B(C + A)
 \end{aligned}$$

แผนผังคาร์โนห์ (Karnaugh map)

เป็นวิธีการหาสมการที่สะดวกอีกวิธีหนึ่ง โดยใส่ค่าของเอาต์พุตลงในตาราง แล้วจัดกลุ่มเพื่อลดรูป ซึ่งจะจัดกลุ่มได้เป็น กลุ่มละ 2^n ตัว เช่น 2, 4, 8, 16 เป็นต้น ดูตัวอย่างที่ 10

ตัวอย่างที่ 10 จากตารางความจริงในตัวอย่างที่ 9 จงหาสมการโดยใช้ K-map

วิธีทำ

Y	BC				
A		00	01	11	10
0		1	0	1	0
1		1	0	1	1

$$\begin{aligned}
 Y &= \overline{\overline{BC}} + \overline{BC} + \overline{AC} \\
 &= \overline{C}(\overline{B} + A) + \overline{BC}
 \end{aligned}$$

Variable – Entering Map

ลองพิจารณาฟังก์ชันของ 3 ตัวแปร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 f(x_3, x_2, x_1) &= d_0 \overline{x_3} \overline{x_2} \overline{x_1} + d_1 \overline{x_3} \overline{x_2} x_1 + d_2 \overline{x_3} x_2 \overline{x_1} + d_3 \overline{x_3} x_2 x_1 + \\
 &\quad d_4 x_3 \overline{x_2} \overline{x_1} + d_5 x_3 \overline{x_2} x_1 + d_6 x_3 x_2 \overline{x_1} + d_7 x_3 x_2 x_1
 \end{aligned}$$

โดย $d_i = 0$ หรือ 1

ฟังก์ชันนี้สามารถเขียนในอีกรูปหนึ่งเป็น

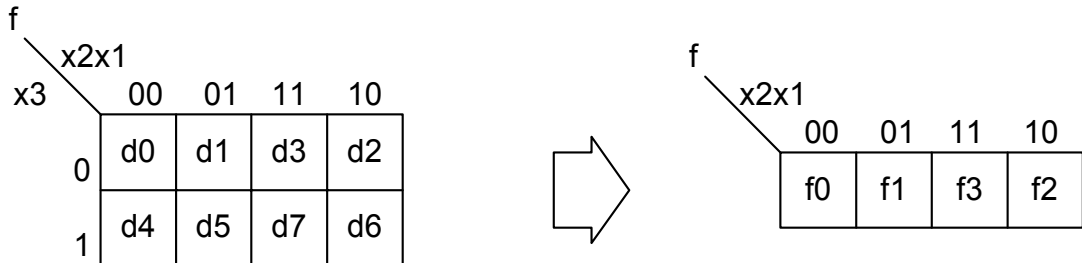
$$\begin{aligned}
 f(x_3, x_2, x_1) &= (d_0 \overline{x_3} + d_4 x_3) \overline{x_2} \overline{x_1} + (d_1 \overline{x_3} + d_5 x_3) \overline{x_2} x_1 + \\
 &\quad (d_2 \overline{x_3} + d_6 x_3) x_2 \overline{x_1} + (d_3 \overline{x_3} + d_7 x_3) x_2 x_1
 \end{aligned}$$

หรือ

$$f(x_3, x_2, x_1) = f_0 \overline{x_2} \overline{x_1} + f_1 \overline{x_2} x_1 + f_2 x_2 \overline{x_1} + f_3 x_2 x_1$$

เมื่อ $f_i = d_j \overline{x_3} + d_k x_3$

นำมาเขียน K-Map ได้ดังนี้

โดย f_i สามารถเป็น 0,1 หรือ $\overline{x_3}, x_3$ ก็ได้

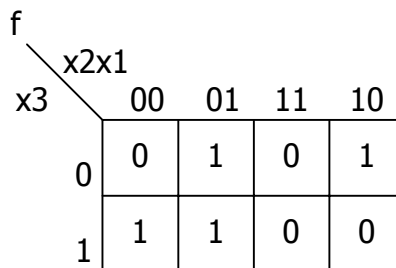
หากเป็นฟังก์ชันของ 3 ตัวแปร จะมีวิธีลดตารางได้ถึง 3 แบบ เช่น สำหรับฟังก์ชัน $f(x_1, x_2, x_3)$ อาจจะถูก x_3 เข้าไปอยู่ในตาราง เหลือแต่ x_2x_1 กำกับตาราง หรือถูก x_2 เข้าไป เหลือ x_3x_1 กำกับตาราง หรือถูก x_1 เข้าไป เหลือแต่ x_3x_2 กำกับตารางก็ได้

ถ้าตัวแปรที่เราจะถูกลงเป็น x_j Map จะถูกกำกับด้วยตัวแปรที่เหลือ พิจารณาแต่ละค่าของตัวแปรที่เหลือ ซึ่งจะมี 2 ช่อง คือ ช่องที่ $x_j = 0$ และ $x_j = 1$ พิจารณาว่าตัวเลขภายในนั้น

- ถ้าเป็นเลขเดียวกัน f_i ก็เท่ากับตัวเลขนั้น
- ถ้ามีค่าตรงกับ x_j ก็จะได้ $f_i = x_j$
- แต่ถ้ามีค่าตรงข้ามกับ x_j ก็จะได้ $f_i = \overline{x_j}$

ลองพิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้

ถ้า K-Map เป็น

ถ้ายุบ x_3

f	x2x1			
	00	01	11	10
x3	X3	1	0	$\overline{X3}$

ถ้ายุบ x_2

f	x1	
x3	0	1
0	x2	$\overline{x2}$
1	$\overline{x2}$	$\overline{x2}$

ถ้ายุบ x_1

f	x2	
x3	0	1
0	x1	$\overline{x1}$
1	1	0

ลองมาพิจารณาฟังก์ชันของ 4 ตัวแปรบ้าง

ถ้ามี K - map ดังนี้

f	x2x1			
x4x3	00	01	11	10
00	0	1	1	0
01	1	0	1	1
11	0	0	1	1
10	0	1	0	0

ในกรณีของ 4 ตัวแปรนี้ เราสามารถยุบตัวแปรได้ถึง 4 แบบ ดังนี้

reduce x4

f	x2x1				
x4x3		00	01	11	10
	00	0	1	1	0
	01	1	0	1	1
	11	0	0	1	1
	10	0	1	0	0

f	x2x1				
x3		00	01	11	10
	0	0	1	$\bar{x}4$	0
	1	$\bar{x}4$	0	1	1

reduce x3

f	x2x1				
x4x3		00	01	11	10
	00	0	1	1	0
	01	1	0	1	1
	11	0	0	1	1
	10	0	1	0	0

f	x2x1				
x4		00	01	11	10
	0	x3	$\bar{x}3$	1	x3
	1	0	$\bar{x}3$	x3	x3

reduce x2

f	x2x1				
x4x3		00	01	11	10
	00	0	1	1	0
	01	1	0	1	1
	11	0	0	1	1
	10	0	1	0	0

f	x3x1				
x4		00	01	11	10
	0	0	1	x2	1
	1	0	$\bar{x}2$	x2	x2

reduce x1

f	x2x1	00	01	11	10
x4x3	00	0	1	1	0
01	1	0	1	1	
11	0	0	1	1	
10	0	1	0	0	

f	x3x2	00	01	11	10
x4	0	x1	x1	1	$\overline{x1}$
1	x1	0	1	0	

การลดตาราง Variable-Entering Map นั้น อาจยุบตัวแปรมาจาก K-Map หรือ ลดตารางโดย

ดูจาก Function Table โดยตรงก็ได้ โดยเราต้องเลือกว่าตัวแปรใดที่จะใช้กำกับตาราง ตัวแปรที่เหลือก็จะเป็นตัวแปรที่ไปอยู่ในตาราง

สำหรับการพิจารณาค่าที่จะลงไปตาราง Variable-Entering Map ทำได้โดยพิจารณาว่า ในแต่ละค่าของตัวแปรที่ใช้ควบคุมตารางนั้น ฟังก์ชันที่ต้องการจะเป็น 1 ในกรณีใด (โดยมีตัวแปรที่เหลือเป็นเงื่อนไข) ตัวอย่างเช่น

I/P		O/P		
A	B	x	y	Z
0	0	1	-	1
0	0	0	-	0
0	1	0	1	1
0	1	1	0	1
1	1	-	1	0
1	1	1	0	1

Z	AB	00	01	11	10
x	1	\overline{y}	-		

วิธีการเขียนฟังก์ชันจาก Variable-entering Map

การเขียนฟังก์ชันจาก Variable-Entering Map นั้น จะมีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นจาก K-map มากมาย เนื่องจากภายใน Variable-entering Map จะปรากฏตัวแปรอยู่ด้วย ซึ่งปัญหาก็คือเราจะมีวิธีการอย่างไรในการวงช่องที่เป็นตัวแปรร่วมกับช่องอื่น และการเขียนฟังก์ชันของแต่ละวงมีวิธีการอย่างไร

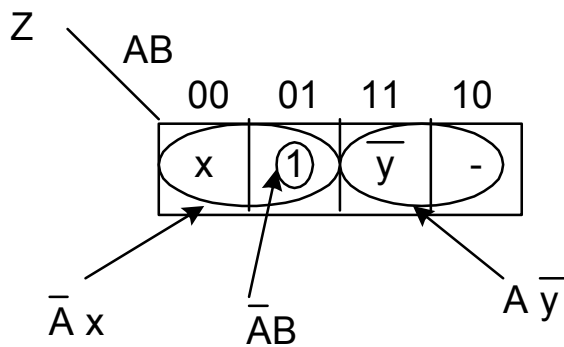
วิธีการวงฟังก์ชันใน Variable-entering map มีดังนี้

1. ช่องที่วงได้ จะเป็นไปตามหลักการของ K-map
2. วงเฉพาะ 1 ให้ครบทุกตัว โดยสามารถวงร่วมกับ don't care ได้
3. วงช่องที่มีตัวแปร โดยสามารถวงได้ทีละ 1 ตัวแปร (หรือ 1 expression) โดยสามารถวงร่วมกับตัวแปรเดียวกัน และวงร่วมกับ 1 และ don't care ได้

วิธีการเขียนนิพจน์ของฟังก์ชัน

1. ในวงของลอจิก 1 นั้น เขียนตามวิธีการเดิมของ K-map ฟังก์ชันที่ได้จะเป็น Product term ของตัวแปรควบคุมตาราง
2. ในวงของตัวแปรนั้น ให้ถือว่าลอจิก 1 ที่อยู่ในวง เป็น don't care ฟังก์ชันที่ได้จะเป็น Product term ของตัวแปรที่อยู่ในวง และตัวแปรที่ใช้ควบคุมตาราง

ตัวอย่างเช่น

$$Z = \overline{A} B + \overline{A} x + A \overline{y}$$

ตัวอย่างที่ 11 จงหาฟังก์ชันจากตารางความจริงต่อไปนี้

A	B	C	X	Y	Z	DA	DB	DC
0	0	0	0	-	-	0	0	1
0	0	0	1	-	-	1	0	0
0	0	1	-	0	-	0	0	1
0	0	1	-	1	-	0	1	1
0	1	0	1	-	-	0	1	1
0	1	0	0	-	-	0	0	0
0	1	1	-	-	-	1	1	0
1	0	0	-	-	0	0	0	0
1	0	0	-	-	1	0	1	0
1	1	0	-	-	1	1	1	0
1	1	0	-	-	0	0	0	0

วิธีทำ

DA

		BC			
		00	01	11	10
A	0	x	0	1	0
	1	0	-	-	z

$$DA = BC + \bar{A} \bar{B} \bar{C} x + ABZ$$

DB

		BC			
		00	01	11	10
A	0	0	y	1	x
	1	z	-	-	z

$$DB = BC + CY + \bar{A} BX + AZ$$

DC

		BC			
		00	01	11	10
A	0	x	1	0	x
	1	0	-	-	0

$$DC = \bar{B} C + \bar{A} \bar{B} \bar{X} + \bar{A} B \bar{C} X$$